

บทที่ 15

การรับบำนาญจากทอด

ไพศิษฐ์ ชำครานนท์

บำเหน็จตกทอด คือ เงินที่ราชการจ่ายให้ทายาทของข้าราชการที่เสียชีวิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่ (ยังไม่เกษียณ) หรือ ผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต และการเสียชีวิตนี้มิได้เกิดจากการประพฤดิชั่วร้ายแรงของตนเอง เช่น การฆ่าตัวตายเพื่อหนีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือหนีโทษอาญา เป็นต้น

การจ่ายบำเหน็จตกทอดแก่ทายาทนั้น ส่วนราชการแต่ละแห่งมีระเบียบที่แตกต่างกัน ดังนั้นทายาทต้องติดต่อกับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตาย

การอธิบายรายละเอียดเรื่องนี้ จะกล่าวเฉพาะหลักการที่คล้ายๆ กันของส่วนราชการต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาของทายาทผู้ที่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดต่อไป

หากข้าราชการเสียชีวิตขณะยังรับราชการ ทายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอดเท่ากับอายุราชการคูณด้วยเงินเดือนเดือนสุดท้าย หรือตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด (ในกรณีนี้ต้องพิจารณาระเบียบบของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตายประกอบด้วย) เช่น ข้าราชการที่เสียชีวิตรับราชการมาเป็นเวลา 30 ปี ได้เงินเดือนสุดท้าย 50,000 บาท ทายาทจะได้รับเงินบำเหน็จตกทอดทั้งสิ้น $30 \times 50,000 = 1,500,000$ บาท

หากผู้รับบำนาญเสียชีวิต ทายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด 30 เท่าของเงินบำนาญ เช่น ผู้รับบำนาญได้รับเงินบำนาญเดือนละ 30,000 บาท ทายาทจะได้รับเงินบำเหน็จตกทอดทั้งสิ้น 30 คูณ 30,000 = 900,000 บาท (แต่ยอดนี้จะถูกหักเมื่อใช้สิทธิบำเหน็จดำรงชีพฯ มาแล้ว ดังนั้นจึงต้องพิจารณาระเบียบบของหน่วยงานต้นสังกัด

ของผู้ตายด้วยเสมอ)

สิทธิในการขอรับบำเหน็จตกทอด ทั้งกรณีข้าราชการเสียชีวิตระหว่างประจำการ หรือผู้รับบำนาญเสียชีวิต เป็นของทายาท (บิดา มารดา บุตร และคู่สมรส) ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

- 1) บุตร ได้รับสองส่วน ถ้าผู้ตายมีบุตร ตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน
- 2) สามีหรือภริยา ได้รับหนึ่งส่วน
- 3) บิดา มารดา ที่มีชีวิตอยู่ ได้รับคนละหนึ่งส่วน
- 4) ในกรณีทายาทลำดับที่ 1-3¹ เสียชีวิตไปเสียก่อนให้แบ่งระหว่างทายาทผู้มีสิทธิที่เหลืออยู่ตามสัดส่วนสิทธิ
- 5) ในกรณีที่ไม่มีทายาทลำดับที่ 1-3 ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ หากไม่ได้แสดงเจตนาให้ผู้ใด หรือแสดงเจตนาไว้ แต่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิตไปก่อน ให้สิทธิในบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นอันยุติลง (คือตกเป็นของแผ่นดินนั่นเอง)

อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ในการรับบำเหน็จตกทอดแตกต่างกันตามกฎหมายของหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ตายด้วย

¹ ทายาทลำดับที่ 1 คือ คู่สมรส ทายาทลำดับที่ 2 คือ บุตร ทายาทลำดับที่ 3 คือ บิดามารดา

เงินช่วยเหลือ คือเงินที่รัฐจ่ายให้ผู้มีสิทธิหรือทายาทเพื่อช่วยเหลือการทำศพของข้าราชการ

หรือผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต ในกรณีข้าราชการเสียชีวิตระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ให้จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน 3 เท่าของเงินเดือนที่ข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิได้รับ หากข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มเติมพิเศษ เช่น เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการปราบปรามผู้กระทำผิด ก็ให้รวมเงินดังกล่าวกับเงินเดือนเพื่อคำนวณเป็นเงินช่วยเหลือ จำนวน 3 เท่า ด้วย

กรณีผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต ให้จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน 3 เท่าของบำนาญรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ด้วย

การจ่ายเงินช่วยเหลือ ทั้งกรณีข้าราชการและผู้รับบำนาญถึงแก่กรรม ให้จ่ายแก่บุคคลที่ผู้เสียชีวิตได้แสดงเจตนาเอาไว้ ถ้าไม่ได้แสดง

เจตนาไว้ให้จ่ายแก่ทายาทตามลำดับก่อนหลัง ได้แก่ 1) คู่สมรส 2) บุตร 3) บิดามารดา ถ้าบุคคลในลำดับก่อนยังมีชีวิต บุคคลในลำดับถัดไปไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือ

หากผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในลำดับเดียวกันมีหลายคน ให้จ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้ซึ่งบุคคลในลำดับนั้นมอบหมายเป็นหนังสือหรือบุคคลที่เป็นผู้จัดการงานศพ เช่น กรณีข้าราชการ หรือผู้รับบำนาญถึงแก่ความตาย โดยไม่ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ และคู่สมรสเป็นผู้มีสิทธิในลำดับแรกเสียชีวิตไปแล้ว แต่ผู้ตายมีบุตร 3 คน ให้จ่ายเงินช่วยเหลือแก่บุตรคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่นๆ แต่หากไม่มีการมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่นๆ ให้จ่ายเงินช่วยเหลือให้แก่บุตรที่เป็นผู้จัดการศพ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องดำเนินการภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ข้าราชการหรือผู้รับบำนาญเสียชีวิต

มรณธรรมกถา บทที่ ๑๐

การพลัดพรากจากลาภกับบุคคลผู้เป็นที่รักไม่ว่าจะจากเป็นหรือจากตาย ล้วนนำมาซึ่งความเศร้าโศกเสียใจ และเป็นทุกข์เสมอ ดังนั้น จึงต้องฝึกใจให้ยอมรับความจริงข้อนี้ ด้วยการพิจารณาอย่างมีสติว่า ทุกชีวิตที่เกิดมาล้วนหนีไม่พ้น ความแก่ ความเจ็บ ความตายไปได้ สักวันหนึ่งเราต้องพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ด้วยกันหมดทั้งสิ้น เพื่อสร้างความคุ้นเคยจนที่สุดเป็นความกล้าหาญไม่หวาดหวั่นสะดุ้งกลัวต่อความแก่ ความเจ็บ ความตาย อีกทั้งยังเป็นการเรียนรู้เพื่อจะอยู่กับคนที่เรารักอย่างมีคุณค่าในขณะที่มีชีวิตอยู่ เมื่อต้องพลัดพรากจากกันจะได้ไม่เสียใจจนเกินควร

